



FORENINGEN
NORDEN
Meget mere NORDEN



MEGET MERE NORDEN

Foreningen NORDENs 100 års jubilæum 2019

I 2019 bliver Foreningen NORDEN 100 år. Foreningen NORDEN blev startet i Danmark, Sverige og Norge 5 måneder efter afslutningen af 1. verdenskrig som en fredsbevægelse. I Danmark blev Foreningen NORDEN officielt stiftet den 15. april 1919. Foreningerne NORDEN blev to gange indstillet til Nobels Fredspris (1933 og 1934), for foreningernes arbejde for at skabe internationale relationer, der kunne modvirke krig og ufred.

Vi foreslår, at vi med udgangspunkt i jubilæet markerer os, som en forening, der har rødder i fortiden, men også bud på nutiden og fremtiden. Derfor har vi valgt at indsætte Meget mere Norden i logoet, da det både fortæller, hvad foreningens vision har været i de første 100 år og at visionen stadig har appel til fremtiden.

Jubilæumsudvalget har igangsat en idepolitisk og fremadrettet debat, hvor vi ønsker at inddrage alle foreningens led. Enkeltmedlemmer, lokalafdelinger og kredse skal være med til at give deres bud på fremtiden. Så vil vi samle alle de gode ideer og på 100-året fremlægge et omfattende og visionært program om fremtidens nordiske arbejde. Grundforudsætningen er allerede klar: samarbejdet skal fortsat bygge på folkelighed; et samarbejde, der er rodfæstet; et samarbejde med bred folkelig appel. Men ud fra den forudsætning kan alt komme i spil.

Vi skal markere 100-års jubilæet kulturelt og idepolitisk. Vi skal have en fest og invitere gode venner af foreningen med til festen. Vi skal vise, at NORDEN er for alle. Kendte og ukendte, unge og gamle.

Landsstyrelsen nedsatte på sit konstituerende landsstyrelsesmøde den 11. juni 2016 et Jubilæumsudvalg. Udvalget består af: **Mogens Jensen (formand), Marion Pedersen, Line Barfod, Svend Tychsen og Foreningen NORDENs Ungdoms formand.** Udvalget kan så løbende trække på eksterne folk.

I planlægningsfasen er der taget beslutning om de ydre rammer for de landsdækkende aktiviteter samt de gennemgående temaer for den lokale aktivitet, kulminerende i 2018-19.

Landsdækkende aktiviteter

Der udarbejdes en kort introducerende tekst om landsforeningens historie og betydning gennem 100 år, der kan understøtte lokal pressebetjening og samtidig give inspiration til opsøgning af

supplerende viden om historien i kredse og lokalafdelinger. Dette materiale kommer i form af et indstik i Norden Nu 3/2017 og vil blive trykt i et ekstra oplag.

Der planlægges en bogudgivelse om foreningens historie 1919 – 2019, alternativt en visionsbog om Nordens fremtid.

Foreningen opretter en særlig hjemmeside for foreningens 100 års jubilæum, hvor relevante papirer vedrørende jubilæet vil blive tilgængelige og hvor der bliver mulighed for, at tillidsfolk kan komme med indlæg, spørgsmål, ideer mm. gennem et chatforum.

Foreningen har været i kontakt med en lang række nationale kulturinstitutioner mm. med henblik på at få disse inddraget i jubilæet og vi er glade for, at så mange centralt placerede folk har givet tilsagn om at støtte op om Foreningen NORDENs 100 års jubilæum i 2019. På de møder, vi har haft med relevante personer, er alle kommet med bud på, hvordan de hver for sig og i fællesskab kan markere det nordiske samarbejde i jubilæumsåret. Nationalmuseet vil i 2019 holde en stor særudstilling om vikingerne og gå-hjem-møder med nordisk indhold. Det Kongelige Teater vil forberede en nordisk forestilling i 2019 med KGL Bio og live-transmissioner, som kan vises i lokale biografier rundt om i landet – gerne med foreningens lokalafdelinger som værter. Statens Museum for Kunst vil vise en udstilling af nordisk kunst. Verdens TV vil afholde nordiske filmdage – også lokalt osv.

Ambassadørlisten består lige nu af:

Mads Bille, kunstnerisk leder af Sangens Hus

Mikkel Bogh, direktør for Statens Museum for Kunst

Karen Ellemann, minister for Nordisk Samarbejde og Ligestilling

Bjarne Hastrup, direktør for Ældresagen

Jacob Hedebrink, adm. direktør Verdens TV

Morten Hesseldahl, Direktør for Det Kongelige Teater

Leif Lønsmann, direktør for DR's Koncerthus

Henrik Bo Nielsen, direktør for Det danske Filminstitut

Lizette Risgaard, formand LO

Fritz Schur, direktør og finsk generalkonsul

Kim Simonsen, forbundsformand HK

Jubilæumsdagen den 15. april 2019

Forberedelserne af selve jubilæumsdagen den 15. april 2019 er i fuld gang. Det er en stor glæde for os, at de andre nordiske Foreningerne Norden samles om at gøre de to aktiviteter, som vi gennemfører den mandag den 15. april 2019, til den fællesnordiske jubilæumsfejring (foreningerne i både Danmark, Norge og Sverige blev oprettet i april 1919).

Vi har nu arbejdet videre med ideerne, som har to elementer: Først en politisk konference i Landstingssalen på Christiansborg om eftermiddagen, hvor vi vil bede de nordiske statsministre om at indgå i en fremadrettet drøftelse af det nordiske samarbejde. Vi vil lade drøftelsen have et centralt omdrejningspunkt.

Derefter har vi aftalt med DR's Koncerthus, at vi kan lave en stor kulturel begivenhed i Koncerthuset om aftenen. Ideen er at have et ambitiøst nordisk program, gerne i samarbejde med de andre koncerthuse i Norden, hvor vores ambition selvfølgelig er at få det udsendt på tv - forhåbentlig på flere tv-kanaler i Norden. I den forbindelse vil vi invitere foreningens protektor, Hendes Majestæt Dronningen. Der vil ligeledes være en gruppe af særligt inviterede, herunder foreningernes ledelser, som beværtet før eller efter forestillingen. Også foreningernes egne tillidsfolk vil få mulighed for at overvære begivenheden – og i det omfang, der er plads, vil resten af sæderne blive solgt.

Endvidere arbejdes der på at få en nordisk samsending af gudstjenesten fra Frederiksborg Slotskirke Palmesøndag (den 14. april 2019), hvor højmesseren gennemføres af præster/biskopper fra hele Norden.

Lokale aktiviteter

Lokalt følges der i disse måneder op, hvor vi ligeledes forsøger at få lokale aktører til at markere jubilæet. Hvis vore bestræbelser lykkes, hvad alt tyder på, vil det lede til et sandt festfyrværkeri af Norden-markeringer. Den lokale forankring blev taget op på foreningens Tillidsmandsdag i Vejle i november 2016, hvor vi fortalte om ambitionerne nordisk, nationalt og lokalt.

Lokalt er der specielt to områder, som står i fokus

- den idepolitiske debat, som skal lægge op til den store politiske konference mandag den 15. april 2017 i Landstingssalen, Christiansborg og
- iværksættelsen af samme øvelse, som vi nu laver over for de nationale institutioner, hvor lokalafdelingerne tager kontakt til lokale institutioner: lokale biografer, biblioteker, lokalhistoriske museer og arkiver, teatre og amatørteatre, kor, ensembler, orkestre, folkedansere, uddannelsesinstitutioner og oplysningsforbund/folkeuniversitet, læsekredse, kirker, men også brugsforeninger, som kan tage temaer med nordisk mad på programmet, restauranter med servering af nordisk mad. Også lokale idrætsklubber kan lave nordiske venskabsturneringer. Mange slotte og herregårde rundt om i Danmark, har en nordisk historie at fortælle, de lokale geologer og ornitologer kan sætte fokus på nordiske sten og fugle. Rækken af muligheder er næsten uendelig – kun fantasien sætter grænser. Det er vores fælles projekt, at institutions- og foreningsdanmark kommer til at blomstre med nordisk aktivitet i 2019. Lokalt kan I måske få kommunen med til at skabe liv gennem nordiske venskabsaktiviteter, opsætning af en nordisk sten, nordisk navngivning af en ny vej eller plads, plantning af otte nordiske træer i den lokale bypark eller lignende.

På Tillidsmandsdagen lavede deltagerne en idéliste, som er uploadet på foreningens jubilæumsside <http://intra.foreningen-norden.dk/wp-content/uploads/jubil%C3%A6um-ideliste.pdf>.

Projekter

Foreningen er i gang med at udvikle et **skoleprojekt**, hvor vi ønsker at inddrage foreningens lokalafdelinger i den åbne skole med henblik på at hjælpe skolerne med undervisningen i skandinaviske sprog og nordiske forhold.

I skolen og på uddannelsesinstitutionerne vil eleverne opleve en forbedret indføring til de nordiske sprog og kulturer. Sprog læres også gennem oplevelser, og derfor skal samarbejdet mellem skolen og herboende nordiske frivillige styrkes. Frivillige nordiske oplæsere/foredragsholdere der via en kort uddannelse underviser eller oplæser historier på deres modersmål, eller fortæller om deres oplevelse af forskellene landene imellem. Dette underbygges med en IT platform udviklet på tværs af lande og kunstnere i Norden, som sigter på et kulturelt og sprogligt møde mellem landenes unge skoleelever.

Mulighederne for oplevelser og samarbejde på tværs af landegrænser er styrket med den nye folkeskolereform. Gennem workshops for landets lærere og lektorer skal de rustes til at finde og opsøge nordiske samarbejder både elever imellem og lærere imellem.

De lærerstuderende skal have muligheden for en dannende studierejse i et nordisk land. En udveksling af klasser, der rejser til Norge eller Sverige for at se og opleve, hvordan den nordiske kultur spiller ind i uddannelsen af lærere i de andre nordiske lande. Dette vil styrke forståelsen af det danske skolesystem og øge den enkelte studerendes viden om de nordiske lande. De positive oplevelser, man får i sin studietid, er med til at forme, hvem man er som lærer.

Projektet bliver udviklet hurtigst muligt, og vi ansøger en eller flere fonde om midler til dets gennemførelse i 2019.

Nordjobb får i 2019 særligt fokus på det folkelige nordiske samarbejdes betydning for udviklingen af samarbejdet set i den globale sammenhæng.

Nordisk Biblioteksuge skal i 2019 gennem tema og valg af bøger tage udgangspunkt i det folkelige Norden og fejringen af jubilæet.

Foreningen NORDEN og **Foreningen NORDENs Ungdom** gennemfører en markedsføring af foreningen og det nordiske samarbejde over for yngre mennesker gennem et samarbejde med bl.a. de politiske ungdomsorganisationer.

Vi gennemfører en særlig jubilæumsindsats i forbindelse med det danske **folkemøde** på Bornholm i 2019, lige som vi i samarbejde med de andre nordiske NORDEN-foreninger forsøger at synkronisere oplæg, tema og udseende i forbindelse med alle de nordiske landes folkemøder. Ligeledes skaber vi rammen for, at vores medlemmer (og andre) kan deltage i de andre landes folkemøder.

Foreningen NORDENs formål er at styrke og udvikle de nordiske folks samarbejde indadtil og udadtil.

Foreningen NORDENs formålsparagraf har været uændret siden 1919, og foreningen har lagt særlig vægt på, at det nordiske samarbejde ikke skulle være ekskluderende for et bredere og mere globalt

udsyn. Hovedarbejdsområderne har været og er fortsat centreret om det folkelige, kulturelle og erhvervsmæssige samarbejde.

Foreningen NORDEN står fadder til det nordiske samarbejdes ”grundlov” Helsingforsaftalen af 23. marts 1962 (hvor dagen fortsat fejres, som Nordens Dag), oprettelsen af Nordisk Råd i 1952 og Nordisk Ministerråd i 1971.

Foreningerne NORDEN har lagt stor vægt på at minimere forhindringer for den folkelige kontakt over de nordiske landegrænser med pasunion, fælles arbejdsmarked, socialkonvention mm.

Foreningerne NORDENs basis i at skabe folkelig kontakt over landegrænserne har udmøntet sig i oprettelsen af den nordiske venskabsbyforbindelser, som senere er blevet et internationalt begreb med Twin Township. Den første nordiske venskabsbyforbindelse – og dermed den første formelle venskabsbyforbindelse i Verden – blev skabt mellem Thisted i Danmark og Uddevalla i Sverige i 1939 og har således 80 års jubilæum i 2019.

Vi håber, vi i fællesskab kan få sat en nordisk dagsorden i jubilæumsåret både nordisk, nationalt og lokalt.

Jubilæumsudvalget/pjl 15.05.17